

Uppföljande granskning av 2022 års revisionsrapporter

Rapport

Täby kommun

KPMG AB

2025-02-20

Antal sidor 20

Täby kommun
Uppföljande granskning av 2022 års revisionsrapporter

2025-02-20

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Granskning av hantering och redovisning av anläggningstillgångar	5
3.2	Granskning av lokalförsörjning	7
3.3	Bedömning	9
3.4	Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten	9
3.5	Bedömning	11
3.6	Granskning av socialnämndens kontroll och uppföljning av privata utförare	12
	Bedömning	14
3.7	Granskning av särskilt stöd	14
4	Samlad bedömning och rekommendationer	19

1 Sammanfattning

Vi har av Täby kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp 2022 års revisionsrapporter. Detta med anledning av att de granskningsinsatser som genomförs ska leda till att verksamheterna utvecklas. Således följer revisorerna årligen upp vilka åtgärder som vidtagits till följd av tidigare genomförda granskningar.

Syftet med granskningen har varit att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i respektive granskningsrapport nedan:

- Granskning av hantering och redovisning av anläggningstillgångar
- Granskning av lokalförsörjning
- Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten
- Granskning av socialnämndens kontroll och uppföljning av privata utförare
- Granskning av särskilt stöd

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med anledning av revisionens rekommendationer.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Tillse att strategin för lokalförsörjningsarbetet antas i ett politiskt beslut.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden och äldre- och barnnämnden att:

- Säkerställa att vilka uppgifter som minst ska finnas med i leverantörernas plan för kompetensförsörjning definieras.
- Säkerställa att det pågående utvecklingsarbetet av kvalitetsberättelserna slutförs och resulterar i att det tydligare går att utläsa uppföljning av privata utförare.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi barn- och grundskolenämnden att:

- Inom ram för det systematiska kvalitetsarbetet följa upp att elever i behov av särskilt stöd får det särskilda stöd som de behöver och att arbetet med särskilt stöd i övrigt fungerar vid skolenheterna. (4 kap. 3 och 5 §§ SkoL) och Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram (SKOLFS 2022:334).
- Inom ram för det systematiska kvalitetsarbetet, som ett särskilt utvalt område med jämna mellanrum, följa upp att samverkan med andra myndigheter fungerar på ett ändamålsenligt sätt. (4 kap. 3 och 5 §§ SkoL och Skolverkets allmänna råd Systematiskt kvalitetsarbete (SKOLFS 2012:98).

- säkerställa att åtgärder vidtas och dokumenteras då brister eller avvikelser identifieras i det systematiska kvalitetsarbetet.

2 Bakgrund

Vi har av Täby kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp 2022 års revisionsrapporter. Detta med anledning av att de granskningsinsatser som genomförs ska leda till att verksamheterna utvecklas. Således följer revisorerna årligen upp vilka åtgärder som vidtagits till följd av tidigare genomförda granskningar.

Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i respektive granskningsrapport nedan:

- Granskning av hantering och redovisning av anläggningstillgångar
- Granskning av lokalförsörjning
- Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten
- Granskning av socialnämndens kontroll och uppföljning av privata utförare
- Granskning av särskilt stöd

Granskningen har avgränsats till revisionsrapporter under år 2022, inte rapporter avseende ekonomisk redovisning som del- och årsbokslut.

2.2 Revisionskriterier

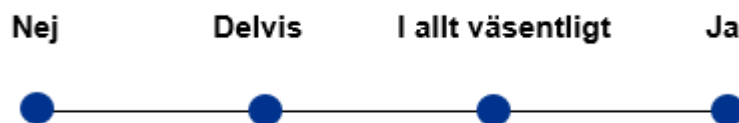
Vi kommer att bedöma om kommunstyrelsen samt berörda nämnder följt de förbättringsåtgärder som styrelsen/nämnden beslutat om i enlighet med de ursprungliga granskningarnas rekommendationer.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Skriftliga avstämningar med ansvariga tjänstepersoner inom berörda verksamhetsområden.
- Dokumentstudier av kommuninterna styrdokument och beslut.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av för granskningen utsedda samordnande kontaktpersoner från berörda verksamhetsområden.

3 Resultat av granskningen

3.1 Granskning av hantering och redovisning av anläggningstillgångar

Syftet med granskningen var att översiktligt pröva om hantering av anläggningstillgångar sker med tillräcklig intern kontroll samt om räkenskaperna inom området är rättvisande.

Vår sammanfattade bedömning var att kommunstyrelsen delvis har säkerställt att hantering sker med tillräcklig intern kontroll samt att räkenskaperna inom området är rättvisande.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderade vi kommunstyrelsen att:

- Tydliggöra ansvarsfördelningen i de olika processerna i form av vilken roll som gör vad rent redovisningstekniskt. Detta när det gäller såväl löpande bokföring och aktivering som vem som bär ansvaret för att identifiera behov för nedskrivning, uppskrivning och utrangering. Revisionen belyser även att detta bör följa rutin och attestordning i övrigt.
- Se över rutiner för kontroller och inventeringar för att säkerställa att anskaffade tillgångar existerar och finns kvar i kommunens ägo, för att upprätta bättre kontroll över anläggningstillgångarna.

Kommunstyrelsen meddelade i deras svar på lämnade rekommendationer att kommunen har för avsikt att förtydliga ansvarsfördelningen mellan redovisningsenheten, controllerenheten och verksamheten samt se över rutinerna för bokföring, aktivering, nedskrivning, uppskrivningen och utrangering.

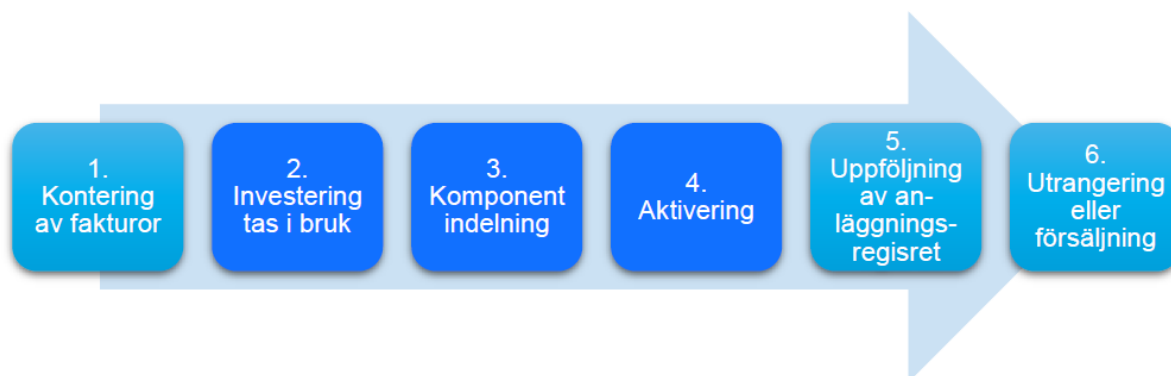
Av kommunstyrelsen svar framgår vidare att kommunen avser påbörja ett arbete för att ta fram och införa rutiner för kontroller och inventeringar enligt revisionens rekommendation.

Aktuellt läge

Tydliggöra ansvarsfördelningen i de olika processerna i form av vilken roll som gör vad rent redovisningstekniskt. Detta när det gäller såväl löpande bokföring och aktivering som vem som bär ansvaret för att identifiera behov för nedskrivning, uppskrivning och utrangering.

I skriftliga uppgifter från kommunledningskontoret framkommer att kommunen har förtydligat ansvarsfördelningen mellan redovisningsenheten, controllerenheten och verksamhetsområdena samt sett över rutiner för bokföring, aktivering, nedskrivning, uppskrivning och utrangering.

Vi noterar att det av rutinen för "bokföring och aktivering av anläggningstillgångar¹" framgår en processbeskrivning som bygger på sex steg för hur anläggningstillgångar ska bokföras. Se figur nedan.

För respektive steg framgår instruktioner och ansvarsfördelning.

Se över rutiner för kontroller och inventeringar för att säkerställa att anskaffade tillgångar existerar och finns kvar i kommunens ägo, för att upprätta bättre kontroll över anläggningstillgångarna.

Vi noterar att det av rutinen för hantering av anläggningstillgångar framgår att redovisningsenheten ansvarar för att löpande eller minst i samband med årsredovisning göra kontroller att belopp för aktivering stämmer överens med bokföringen. Controller ansvarar för att gå igenom anläggningsregistret minst i samband med delår- och årsredovisning för att kontrollera om någon anläggning behöver utrangeras eller nedskrivas.

3.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att åtgärder har vidtagits i enlighet med lämnade rekommendationer.

¹ Daterad 2024-01-01

3.2 Granskning av lokalförsörjning

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning när det gäller att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler. Granskningen syftade också till att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern styrning och kontroll som säkerställer att lokalnyttjandet optimeras på ett kostnadseffektivt sätt.

Vår sammanfattade bedömning var att kommunstyrelsen har säkerställt att lokalförsörjningsarbetet i kommunen har en ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning. Vidare gjordes bedömningen att det finns en intern styrning och kontroll som säkerställer att lokalnyttjandet optimeras på ett kostnadseffektivt sätt.

Utifrån vår bedömning och slutsats lämnades följande rekommendationer:

- Anta strategin för lokalförsörjningsarbetet i ett separat politiskt beslut.
- Upprätta ett styrande dokument som omfattar konkretisering av strategin samt tydliga beskrivningar av roller, funktioner och ansvar i lokalförsörjningsprocessen.
- Efterfråga uppföljning av underhållsarbetet och vidta erforderliga åtgärder vid behov i syfte att minska underhållsskulden.

Av kommunstyrelsen svar på lämnade rekommendationer framgår följande:

- I samband med att kommunens strategi för fastighetsägande och lokalförsörjning ses över gällande innehåll och form ska kommunen även se över hur dokumentet ska beslutas.
- Kommunen har ett dokument som beskriver lokalförsörjningsprocessen. Dokumentet kommer att utvecklas och kompletteras med roller, funktioner och ansvar. Bedömningen är att dokumentet kompletterar och konkretiserar kommunens strategi för fastighetsägande och bör därför med inte antas politiskt.
- Kommunstyrelsen får uppföljning av underhållsarbetet kontinuerligt genom ekonomiska uppföljningar av pågående projekt en gång i kvartalet. Behov av åtgärder för underhåll tas fram och inarbetas i kommande verksamhetsplaner i form av investeringsplan. Utöver det har kommunen för avsikt att utveckla informationen om underhållsbehov i uppföljningarna.

Aktuellt läge

Anta strategin för lokalförsörjningsarbetet i ett separat politiskt beslut.

I skriftliga uppgifter från kommunledningskontoret framkommer att strategin för lokalförsörjningsarbetet inte har antagits i ett separat politiskt beslut. Strategin planeras däremot att ses över och då kommer en politisk beredning som ett separat ärende att övervägas.

Upprätta ett styrande dokument som omfattar konkretisering av strategin samt tydliga beskrivningar av roller, funktioner och ansvar i lokalförsörjningsprocessen.

I skriftliga uppgifter från kommunledningskontoret framkommer att en rutin för lokalförsörjning har setts över och kompletterats i enlighet med rekommendationen. Vi har tagit del av rutinen², som redogör för lokalförsörjningsprocessen, och noterar att den har kompletterats med information om roller och ansvar på tjänstepersonsnivå.

Efterfråga uppföljning av underhållsarbetet och vidta erforderliga åtgärder vid behov i syfte att minska underhållsskulden.

I skriftligt svar från kommunledningskontoret framkommer att kommunstyrelsen erhåller uppföljning av underhållsarbetet kontinuerligt genom ekonomiska uppföljningar av pågående projekt en gång per kvartal. Kommunstyrelsen erhåller också information om aktuella fastighetsfrågor via utskottet för stadsbyggnad, fastigheter och klimat som behandlar frågan fyra gånger per år.

Då behov av åtgärder identifieras så inarbetas dessa i kommunstyrelsens verksamhetsplan i form av en investeringsplan. Enligt uppgift från kommunledningskontoret så utgör investeringar i renovering av befintliga byggnader och anläggningar omkring 75 procent av investeringsbudgeten i kommunstyrelsens förslag till verksamhetsplan för år 2025. Vid tidpunkten för denna granskning pågår bland annat renovering av flera förskolor, idrottshallar och skolor. Utöver detta avsätts cirka 125 mnkr årligen för byggnadstekniska investeringar och energieffektiviseringar i befintligt bestånd.

Enligt uppgift från kommunledningskontoret bereder kommunstyrelsen och dess utskott för stadsbyggnad, fastigheter och klimatärenden om inriktnings- och genomförandebeslut för fastighetsprojekt som har en budget överstigande 10 mnkr. Av beslutsunderlaget framgår bland annat byggnadernas nuvarande skick och föreslagna åtgärder vilket ger kommunstyrelsen en god inblick i projektets omfattning och syfte. Under perioden 2023–2024 har genomförandebeslut fattats avseende 11 renoveringsprojekt. Kommunstyrelsen har också vid ett tillfälle fått fördjupad information om renoveringen av en gymnasieskola i samband med att sammanträdet hölls i gymnasieskolans lokaler.

² Daterad 2024-03-25

3.3 Bedömning

Vår bedömning är att åtgärder i allt väsentligt har vidtagits i enlighet med lämnade rekommendationer

Vi kvarstår vid vår bedömning att det är angeläget att kommunstyrelsen fastställer strategin för lokalförsörjningsarbetet i ett separat politiskt beslut.

3.4 Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten

Syftet med granskningen var att bedöma om socialnämnden säkerställer att de externa utförarna av hemtjänst bedriver ett arbete med kompetensförsörjningen så att de har förutsättningar för att ha kapacitet att leverera hemtjänst med en god kvalitet.

Vår sammanfattade bedömning var att socialnämndens krav på externa leverantörer är tydliga när det gäller kraven på personalens kunskap och kompetens inom hemtjänsten i den kravspecifikation som ligger till underlag för godkännande av leverantörer.

Utifrån vår bedömning och slutsats lämnades följande rekommendationer:

- Se till att kraven på omvårdnadspersonal följs upp i enlighet med de krav som ställs i kravspecifikationen (SOSFS 2011:12).
- Definiera vilka uppgifter som minst ska finnas i leverantörernas plan för kompetensförsörjning.
- Inhämta plan för kompetensförsörjning vid avtal med ny leverantör regelbundet under avtalstidens gång (t.ex. en gång om året).
- Utveckla formerna för en mer systematisk uppföljning av hemtjänstleverantörer.
- Säkerställa att avdelning äldreomsorg ges möjlighet att fortsätta sitt arbete med att följa upp externa leverantörer.
- Förtydliga upphandlingsunderlaget med fler specifika krav, så som rutiner för introduktion för nya medarbetare.

Av socialnämnden svar på lämnade rekommendationer framgår att nämnden ser att det finns utvecklingspotential i uppföljningsförfarandet. Avdelning äldreomsorg ska under hösten 2022 utforma en plan för avtalsuppföljning. I planen ska det framgå vad som ska följas upp och hur uppföljningen ska genomföras. Vidare ska det av planen framgå vem som ansvarar för uppföljningen och när den ska vara gjort. Socialnämnden meddelade också i deras svar att det i samband med revidering av förfrågningsunderlag ska utredas vilka uppgifter som minst ska finnas i leverantörernas plan för kompetensförsörjning.

Den 17 april 2023 beslutade kommunfullmäktige att en ny nämnd, äldrenämnden, ska inrättas från 1 juni 2023 och ansvara för äldre frågor inom socialtjänstens område. Det innebär att även äldrenämnden berörs inom ram för denna uppföljande granskning.

Aktuellt läge

Se till att kraven på omvårdnadspersonal följs upp i enlighet med de krav som ställs i kravspecifikationen (SOSFS 2011:12).

Av skriftliga svar från verksamhetsområde social omsorg framkommer att kraven på omvårdnadspersonal följs upp inom ram för de årliga kunskapstesterna/kompetenskartläggningar. Kartläggningens innehåll är anpassat utifrån SOSFS 2011:12 samt GERS³ som omfattar hörförståelse, läsförståelse och muntlig färdighet. I kartläggningen ingår bland annat förmåga att bedöma hälsotillstånd, delaktighet, bemötande, kommunikation, samverkan/samarbete och Lex Sarah.

Enligt uppgift från verksamhetsområde social omsorg ansvarar avdelning beställare funktionsnedsättning och äldreomsorg för att identifiera eventuella brister i genomförda kunskapstester/kompetenskartläggningar. Bristerna ska återkopplas till hemtjänstleverantören som i sin tur ansvarar för att upprätta en handlingsplan med åtgärder. Handlingsplanen ska följas upp av avdelning beställare funktionsnedsättning och äldreomsorg i samband med avtalsuppföljning.

Definiera vilka uppgifter som minst ska finnas i leverantörernas plan för kompetensförsörjning.

Enligt uppgift från verksamhetsområde social omsorg har det inte upprättats något underlag som definierar vilka uppgifter som minst ska finnas med i leverantörernas planer för kompetensförsörjning.

Inhämta plan för kompetensförsörjning vid avtal med ny leverantör regelbundet under avtalstidens gång (t.ex. en gång om året).

Enligt uppgift från verksamhetsområde social omsorg efterfrågas plan för kompetensförsörjning i samband med uppstartssamtal. Vid avtalsuppföljning, som sker varje år, skickas en enkät till respektive utförare där kompetensförsörjningsplanen ska beskrivas. Svaren på enkäten diskuteras därefter vid samverkansmötet som är en del av avtalsuppföljningen.

Utveckla formerna för en mer systematisk uppföljning av hemtjänstleverantörer.

Enligt uppgift från verksamhetsområde social omsorg följs utförare av hemtjänst upp två gånger per år, under våren och hösten. Förutom resultat från en enkät som skickas ut i förväg så inhämtas underlag med resultat från bland annat brukarundersökningar, individuppföljningar, kompetenskartläggningar och inkomna klagomål/synpunkter/Lex Sarah-rapporter. Uppföljningar kan även genomföras utifrån uppkomna behov.

³ Gemensam referensram för språk: lärande undervisning och bedömning nivå B2

Säkerställa att avdelning äldreomsorg ges möjlighet att fortsätta sitt arbete med att följa upp externa leverantörer.

I skriftliga uppgifter från verksamhetsområde social omsorg framkommer att det finns tjänstepersoner som har uppföljning som en stor del av deras arbete och att uppföljning sker både via planerade besök och genom löpande kontakter under året.

Tjänstepersonerna har möjlighet att upprätthålla en regelbundenhet i uppföljningen och arbetssättet är känt och förväntat hos utförarna.

Uppföljning av privata utförare sker också via biståndshandläggare eller boendesamordnare som följer upp hur brukarnas behov blir tillgodosedda.

3.5 Bedömning

Vår bedömning är att åtgärder i allt väsentligt har vidtagits med anledning av lämnade rekommendationer.

Vi kvarstår vid vår bedömning att det bör ställas grundläggande krav på vilka uppgifter leverantörernas plan för kompetensförsörjning bör innehålla.

3.6 Granskning av socialnämndens kontroll och uppföljning av privata utförare

Syftet med granskningen var att bedöma hur socialnämnden styr och kontrollerar verksamhet som bedrivs av privata utförare på uppdrag av nämnden samt vilka förutsättningar som finns för detta.

Granskningens sammanfattade bedömning var att socialnämnden i huvudsak har säkerställt en ändamålsenlig kontroll och uppföljning av privata utförare.

Utifrån bedömning och slutsats lämnades följande rekommendationer:

- Upprätta en årlig uppföljningsplan i linje med programmet för uppföljning av kommunalt och privat driven verksamhet i Täby kommun i stället för en plan gällande under en treårsperiod som nu är fallet.
- Tillse att det arbete som redan görs vad gäller planeringen av styrnings- och uppföljningsarbetet formaliseras i en övergripande uppföljningsplan för verksamheten. Planen kan med fördel bestå av en aggregering av verksamhetsspecifika uppföljningsplaner.
- Tydliggöra i vilken form verksamhetens arbete vad gäller styrning och uppföljning ska återrapporteras till nämnden. Återrapporteringen kan med fördel samordnas med övrig rapportering gällande verksamhetens kvalitet.

Socialnämnden har inte erhållit rapport och missiv. Nämnden har således inte lämnat något svar. Uppföljning och aktuellt läge av rekommendationer lämnas nedan.

Den 17 april 2023 beslutade kommunfullmäktige att en ny nämnd, äldrenämnden, ska inrättas från 1 juni 2023 och ansvara för äldre frågor inom socialtjänstens område. Det innebär att även äldrenämnden berörs inom ram för denna uppföljande granskning.

Aktuellt läge

Upprätta en årlig uppföljningsplan i linje med programmet för uppföljning av kommunalt och privat driven verksamhet i Täby kommun i stället för en plan gällande under en treårsperiod som nu är fallet.

Kommunfullmäktige beslutade den 7 oktober 2024⁴ att anta ett nytt "Program för uppföljning och insyn av kommunalt och privat driven verksamhet" för mandatperioden 2023–2026. Vi har tagit del av det nya programmet och noterar att detta, till skillnad från fullmäktiges tidigare program, inte längre reglerar att nämnderna årligen ska utarbeta en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp. Däremot framgår att nämnderna ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde samt att detta ska regleras i de avtal som träffas med varje utförare.

Enligt uppgift från verksamhetsområde social omsorg så reglerar socialnämnden och äldrenämnden uppföljning i avtal med utförare. Den praktiska planeringen av uppföljningen sker med stöd av de resurser som nämnderna har för uppföljning. I

⁴ KF 2024-10-07 § 132

praktiken sker uppföljningar genom regelbundna och planerade uppföljningar samt på förekommen anledning.

Tillse att det arbete som redan görs vad gäller planeringen av styrnings- och uppföljningsarbetet formaliseras i en övergripande uppföljningsplan för verksamheten. Planen kan med fördel bestå av en aggregering av verksamhetsspecifika uppföljningsplaner.

Av skriftliga uppgifter från verksamhetsområde social omsorg har detta inte formaliserats inom ram för "uppföljningsplan" då det inte längre finns som begrepp i kommunfullmäktiges "Program för uppföljning av kommunalt och privat driven verksamhet".

En årlig planering upprättas däremot inom verksamheten för hur och när privata utförare ska följas upp. Planeringen och uppföljningen har sin grund i avtalen med utförarna.

Tydliggöra i vilken form verksamhetens arbete vad gäller styrning och uppföljning ska återrapporteras till nämnden. Återrapporteringen kan med fördel samordnas med övrig rapportering gällande verksamhetens kvalitet.

Av skriftliga uppgifter från verksamhetsområde social omsorg framkommer att det sedan revisionens granskning år 2022 har skett utveckling av återrapporteringsformer och att utvecklingsarbete fortfarande pågår. Vid tidpunkten för denna uppföljande granskning har nämnden tre huvudsakliga former för återrapportering; delår- och årsredovisning, intern kontroll och kvalitetsberättelse.

Det pågående utvecklingsarbetet handlar om att ytterligare tydliggöra de olika rapporteringarnas innehåll och syfte. Till exempel planeras kvalitetsberättelserna utvecklas i syfte att tydliggöra kvalitetsperspektivet både utifrån kommunens egen regi och utifrån nämndernas beställaransvar. Enligt uppgift från verksamhetsområde social omsorg utgör en större del av kvalitetsberättelsernas nuvarande struktur på kvalitetsarbetet i den kommunalt drivna verksamheten även om resultat från uppföljningar syns i både statistik och analyser.

Vi har tagit del av socialnämndens kvalitetsberättelse för 2023 och noterar att den, likt som vid vår granskning år 2022, primärt omfattar uppföljning av verksamhet i egen regi. Vad gäller äldrenämndens kvalitetsberättelse för 2023 noterar vi bland annat att olika nyckeltal kopplade till privata utförare följs upp; det gäller exempelvis inkomna klagomål och synpunkter. Kvalitetsberättelsen redogör också för identifierade utvecklings- och förbättringsområden för 2024 där bland annat framgår att nämnden har för avsikt att fortsätta utveckla etablerade modeller för uppföljning av privata utförare.

Bedömning

Vår bedömning är att åtgärder i allt väsentligt har vidtagits med anledning av lämnade rekommendationer.

Likt som vid vår granskning år 2022 bedömer vi att det finns ett behov att utveckla nämndens uppföljning så det tydligt framgår vad som avser uppföljning av privata utförare.

3.7 Granskning av särskilt stöd

Syftet med granskningen var att bedöma om barn- och grundskolenämnden genom sin styrning och uppföljning säkerställer att barn i behov av särskilt stöd får det i enlighet med skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Granskningens sammanfattade bedömning vad att nämnden genom sin styrning och uppföljning huvudsakligen säkerställer att barn i behov av särskilt stöd får det. Huvudmannen har tagit fram tydliga rutiner och stödmaterial i syfte att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får det i enlighet med skollagens skrivning.

Utifrån granskningens bedömning och slutsats lämnades följande rekommendationer:

- tillse att elever i behov av särskilt stöd får det särskilda stöd som de behöver. (3kap. 7 § 3 st SkoL). Det gäller till exempel nyanlända elever och elever som bedöms vara i behov av undervisning i annat sammanhang än den ordinarie skolan.
- säkerställa att resurser fördelas efter elever förutsättningar och behov så att enheternas verksamhet kan bedrivas inom ram.
- följa upp samverkan med andra myndigheter, såsom socialtjänsten, och vid behov vidta åtgärder.
- säkerställa att åtgärder vidtas och dokumenteras då brister eller avvikelser identifieras i det systematiska kvalitetsarbetet.

Av barn- och grundskolenämndens svar på lämnade rekommendationer framgår bland annat att nämnden bedömer att elever i behov av särskilt stöd får behovet tillgodosett och att detta följs upp inom ram för det systematiska kvalitetsarbetet. Nämnden svarar också att resurser fördelas utifrån elevernas förutsättningar och behov. Att visa enheter går med underskott beror på att enheterna har olika förutsättningar sett till elevantal och personalkostnader, där personalkostnader kan variera beroende av antal nyanställda lärare och specialkompetenser som rekryteras för skolans inriktningar och behov.

Vad gäller samverkan med socialtjänsten framgår av svaret att detta följs upp inom ram för delårs- och årsrapportering. Under år 2022 inleddes en nämndöverskridande kompetensutvecklingsinsats mellan verksamhetsområde utbildning, verksamhetsområde social omsorg och den centrala elevhälsan som syftar till att främja samverkan.

Vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet framgår av svaret att nämnden erhåller en årlig kvalitetsrapport och genomför kvalitetsdialoger med respektive skolenhet. Planerade åtgärder ska framgå i de kvalitetsplaner som respektive skola årligen upprättar utifrån nämndens verksamhetsplan och de lokala förutsättningar som råder.

Aktuellt läge

Tillse att elever i behov av särskilt stöd får det särskilda stöd som de behöver. (3kap. 7 § 3 st SkoL). Det gäller till exempel nyanlända elever och elever som bedöms vara i behov av undervisning i annat sammanhang än den ordinarie skolan.

I skriftliga uppgifter från verksamhetsområde utbildning framkommer att det på en övergripande nivå har upprättats stödmaterial för arbetet med att utreda en elevs behov av särskilt stöd samt för upprättandet av åtgärdsprogram. Kommunens skolenheter har även tillgång till skoljuridiska konsultationer för att säkerställa att skollagens skrivningar om särskilt stöd och åtgärdsprogram efterlevs. För att tidigt uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd genomförs screening i svenska och matematik i bland annat förskoleklass.

För kommunens specialpedagoger och speciallärare har ett kollegialt nätverk upprättats. Nätverket planeras och leds av utvecklingsledare och central specialpedagog. Vid närverksträffarna avsätts tid för att diskutera hur arbetet med särskilt stöd ska genomföras samt hur arbetet ska ske på olika nivåer. Det kollegiala nätverket har även tillgång till de centralt placerade specialpedagogerna.

Vad gäller elever i behov av undervisning i ett annat sammanhang framkommer av skriftliga uppgifter från verksamhetsområde utbildning att kommunala resursgrupper har upprättats. De kommunala resursgrupperna riktar sig primärt för de eleverna med de mest omfattande behoven.

Vad gäller nyanlända elever med en kort skolbakgrund så upprättades under år 2022 en förberedelseklass. Mot bakgrund av ett lägre antal elever inom elevgruppen och för att möjliggöra för ökad integrering kommer dock förberedelseklassen att upphöra den 1 januari 2025. För att stötta skolenheterna i mottagandeprocessen och i undervisningen för nyanlända elever är ett stödjande material under framtagande.

I skriftliga uppgifter från verksamhetsområde utbildning framkommer att nämnden inte genomför någon särskild uppföljning kring arbetet med särskilt stöd. Vi kan av barn- och grundskolenämndens kvalitetsrapport för läsåret 2023/2024 se att området delvis berörs. Nämnden genomför däremot ingen fördjupad uppföljning av arbetet. Enligt uppgift från verksamhetsområde utbildning följs arbetet upp av barn- och utbildningschef genom bland annat kvalitetsdialoger med respektive skolenhet. Arbetet följs också upp lokalt på skolenheterna av rektor, specialpedagog och övrig elevhälsa.

Säkerställa att resurser fördelas efter elever förutsättningar och behov så att enheternas verksamhet kan bedrivas inom ram.

I skriftliga uppgifter från verksamhetsområde utbildning framkommer att det i enlighet med barn- och grundskolenämndens beslut den 17 mars 2021 genomförs uppföljningar vartannat år av den socioekonomiska strukturen i kommunen för att bevaka behovet av införande av en resursfördelningsmodell som är baserad på strukturella socioekonomiska skillnader. Uppföljningen genomförs med stöd av data från SCB:s riksmode

Vi har tagit del av den senaste uppföljningen⁵ av den socioekonomiska strukturen inom förskola och grundskola och noterar att verksamhetsområde utbildning gör bedömningen att det inte är motiverat att införa en socioekonomisk resursfördelningsmodell i kommunen.

Av skriftliga uppgifter från verksamhetsområde utbildning framkommer dock att kommunens skolenheter, genom nuvarande modell, erhåller mer resurser för nyanlända elever. Ersättningen är baserad på indelning i behovsgrupper utifrån Human Development Index (HDI) samt årskurs. Ersättningen ska täcka kostnader för extra resurser utöver den ordinarie undervisningen. Rektor har också möjlighet att ansöka om tilläggsbelopp för elever med ett extraordinärt stödbehov.

Vi har tagit del av en budgetuppföljning per sista september 2024 för barn- och grundskolenämnden och noterar att samtliga rektorsområden⁶ i egen regi prognostiserar ett underskott. Underskottet i prognosen förklaras främst av färre elever i verksamheterna vilket resulterar i ökade kostnader för tomställda platser samt ökade svårigheter att planera för en effektiv ekonomisk organisation. Ytterligare en faktor som lyfts fram är personalkostnaderna.

Följa upp samverkan med andra myndigheter, såsom socialtjänsten, och vid behov vidta åtgärder.

I skriftliga uppgifter från verksamhetsområde utbildning framkommer att nämnden inte har genomfört någon särskild uppföljning av hur samverkan med andra myndigheter, såsom socialtjänsten fungerar. Samverkan med andra myndigheter följs däremot upp på tjänstepersonsnivå inom ram för flera olika forum för samverkan. Det handlar om följande forum:

- Stärkt samverkan. I forumet ingår bland annat chefer/nyckelpersoner från kommunens verksamheter som arbetar främjande och förebyggande för barn och ungdomar. Syftet med forumet är att skapa ett helhetsgrepp i kommunens samverkansarbete intern och externt. Forumet ska löpande följa upp och utvärdera det befintliga samverkansarbetet och initiera nya samverkansformer vid behov.
- BUS-nätverket (samverkan kring barn i behov av särskilt stöd). I forumet ingår bland annat representanter från verksamhetsområde utbildning, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), 1:a linjen och socialtjänsten.

⁵ Daterad 2023-04-27

⁶ Inkluderar förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola.

- Trygghetsgrupper. Ett samarbete mellan verksamhetsområde utbildning, avdelningen trygghet och säkerhet samt socialtjänst. Till trygghetsgrupperna bjuds även polis in. Trygghetsgrupperna ska verka för en trygg miljö för unga.
- SAMS-modell (samverkan för placerade barn och ungas kontinuerliga skolgång). Modell för att tydliggöra samarbetet mellan verksamhetsområde utbildning och socialtjänst för att säkerställa oavbruten skolgång.

Utöver ovanstående forum sker samverkan i individärenden mellan skolenheternas lokala elevhälsoteam och andra aktörer såsom BUP, barn- och ungdomsmedicinsk mottagning och socialtjänst. Samverkan mellan dessa parter sker också utifrån övergripande frågor.

Säkerställa att åtgärder vidtas och dokumenteras då brister eller avvikelser identifieras i det systematiska kvalitetsarbetet.

Likt som vid revisionens granskning år 2022 erhåller barn- och grundskolenämnden en årlig kvalitetsrapport. Vi har tagit del av den senaste kvalitetsrapporten för läsåret 2023/2024⁷ och noterar att nämnden bland annat följer upp prioriterade utvecklingsområden för läsåret, kunskapsresultat och elevernas nöjdhet respektive trygghet i skolan. Av den sammanfattade analysen av elevernas kunskapsresultat framgår att "lägre kunskapsresultat kan bland annat förklaras med att det i vissa fall funnits behov att bättre anpassa undervisningen utifrån elevernas behov" och att "det finns även grundskolor som ser ett behov att ytterligare stärka arbetet med tidiga stödinsatser och bedömning för att nå högre måluppfyllelse".

Vi kan, likt som vid revisionens granskning år 2022, inte se att kvalitetsrapporten innehåller förslag på åtgärder att vidta med anledning av identifierade utmaningar. Enligt uppgift från verksamhetsområde utbildning identifieras åtgärder att vidta inom ram för "Täby akademi för pedagogisk professionsutveckling" som är ett samlingsnamn för alla de kompetenshöjande förskole- och skolutvecklingsinsatser som genomförs inom verksamhetsområde utbildning. Vi har tagit del av ett kalendarium för läsåret 2024/2025 och noterar att dokumentet redogör för ett antal olika kompetenshöjande insatser som planeras att genomföras; det handlar exempelvis om utbildningsinsatser kopplat till närvarofrämjande arbete, normer och värden samt trygghetsskapande. I intervju uppfattar vi att verksamhetens synpunkt är att det finns en röd tråd mellan huvudmannens uppföljning och åtgärder att vidta. Vi kan av kalendariet inte se att det framgår någon koppling mellan respektive kompetenshöjande insats och de utmaningar som identifierats i huvudmannens kvalitetsrapport.

I syfte att stärka det systematiska kvalitetsarbetet framkommer, i skriftliga uppgifter från verksamhetsområde utbildning, att det den 1 januari 2024 inrättades en ny funktion; "Kvalitetsutvecklare". Den nya funktionen, som består av 2,5 tjänst, ska utgöra ett formativt och återkommande utvecklingsstöd för rektorer i kommunens samtliga skolformer inom ram för det systematiska kvalitetsarbetet. För grundskolan har funktionen bland annat i uppdrag att genomföra resultatkonferenser och kvalitetsdialoger med samtliga skolenheter, där särskilt stöd är en av de frågor som behandlas, i syfte att ge stöd i såväl planeringsarbetet med exempelvis mål och

⁷ BGN 2024-11-13 § 92

indikatorer som i resultatanalyser. Utöver stöd till skolenheterna ansvarar kvalitetsutvecklarna även för att aggregerade resultat, till exempel kunskapsresultat, bevakas, sammanställs och analyseras.

3.7.1 Bedömning

Vår bedömning är att det delvis har vidtagits åtgärder med anledning av identifierade brister.

Vi konstaterar att nämnden inte har genomfört någon särskild uppföljning vad gäller arbetet med särskilt stöd och samverkan med andra myndigheter. Likt som vid vår granskning år 2022 bedömer vi att det är angeläget att nämnden inom ram för det systematiska kvalitetsarbetet följer upp att skolenheterna följer beslutade rutiner och arbetar med särskilt stöd i enlighet med skollagens skrivning. Även samverkan med andra myndigheter, såsom socialtjänst, är viktig att följa upp för att säkerställa att samverkan fungerar ändamålsenligt.

Vidare bedömer vi att det är angeläget att det i det systematiska kvalitetsarbetet tydligt framgår vilka åtgärder som på huvudmannanivå ska vidtas med anledning av identifierade utmaningar eller brister; det gäller exempelvis identifierade utmaningar i kvalitetsrapporter. Om åtgärderna tydliggörs i annan dokumentation är det angeläget att detta framgår i huvudmannens kvalitetsrapport.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i respektive granskningsrapport nedan:

- Granskning av hantering och redovisning av anläggningstillgångar
- Granskning av lokalförsörjning
- Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten
- Granskning av socialnämndens kontroll och uppföljning av privata utförare
- Granskning av särskilt stöd

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med anledning av revisionens rekommendationer.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Tillse att strategin för lokalförsörjningsarbetet antas i ett politiskt beslut.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden och äldre- och våldshälsömsnämnden att:

- Säkerställa att vilka uppgifter som minst ska finnas med i leverantörernas plan för kompetensförsörjning definieras.
- Säkerställa att det pågående utvecklingsarbetet av kvalitetsberättelserna slutförs och resulterar i att det tydligare går att utläsa uppföljning av privata utförare.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi barn- och grundskolenämnden att:

- Inom ram för det systematiska kvalitetsarbetet följa upp att elever i behov av särskilt stöd får det särskilda stöd som de behöver och att arbetet med särskilt stöd i övrigt fungerar vid skolenheterna. (4 kap. 3 och 5 §§ SkoL) och Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram (SKOLFS 2022:334).
- Inom ram för det systematiska kvalitetsarbetet, som ett särskilt utvalt område med jämna mellanrum, följa upp att samverkan med andra myndigheter fungerar på ett ändamålsenligt sätt. (4 kap. 3 och 5 §§ SkoL och Skolverkets allmänna råd Systematiskt kvalitetsarbete (SKOLFS 2012:98).
- säkerställa att åtgärder vidtas och dokumenteras då brister eller avvikelser identifieras i det systematiska kvalitetsarbetet.

Täby kommun

Uppföljande granskning av 2022 års revisionsrapporter

2025-02-20

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Klara Engström

Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.